Broj: 21/3215-23

Podgorica, 19.11.2021. godine

IZVJEŠTAJ O STAVOVIMA PO PRIMJEDBAMA NA IZVJEŠTAJ O ANALIZI DOKUMENTACIJE PO ZAHTJEVU ZA UTVRĐIVANJE REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA I NAKNADE ZA RAD "CRNOGORSKOM OPERATORU TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE" DOO PODGORICA, ZA REGULATORNI PERIOD OD 01.01.2022. DO 31.12.2022. GODINE

Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) je, u skladu sa članom 17 stav 1 Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije (''Službeni list CG'', broj 61/21) (u daljem tekstu: Metodologija), 25. oktobra 2021. godine na svojoj internet stranici objavila Izvještaj o analizi dokumentacije po Zahtjevu za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad „Crnogorskom operatoru tržišta električne energije" DOO Podgorica, za regulatorni period od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine, broj 21/3215-14 od 25.10.2021. godine, (u daljem tekstu: Izvještaj), i pozvala zainteresovana lica da, u roku od sedam dana od dana objavljivanja (do 01. novembra 2021. godine), dostave mišljenja i primjedbe.

S tim u vezi, u propisanom roku, uz dopis broj 21/3215-18 od 1. novembra 2021. godine, DOO "Crnogorski operator tržišta električne energije" Podgorica (u daljem tekstu: COTEE) je, u skladu sa navedenim pozivom, dostavio mišljenja i primjedbe. COTEE je, uz dopis broj 21/1355-16 od 3. novembra 2021. godine, u Agenciji zaveden istog dana pod brojem 21/3215-19, dostavio dopunu dokumentacije i primjedbi na Izvještaj. Dodatno, uz dopis broj 21/1355-18 od 9. novembra 2021. godine, u Agenciji zaveden istog dana pod brojem 21/3215-21, COTEE je dostavio dopunu dokumentacije koja se odnosi na nabavku MMS softvera.

Po dostavljenim primjedbama na Izvještaj, Agencija je zauzela stavove prikazane u nastavku ovog izvještaja.

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

PRIMJEDBA COTEE

U vezi sa troškovima iz kategorije koji su u Izvještaju označeni kao *3.1.Troškovi poslovanja, 3.1.1.Troškovi zarada i drugih ličnih primanja* COTEE predlaže *„da se utvrđeni iznos troškova zarada i drugih ličnih primanja uveća za 60.020,06 € i to po osnovu troška otpremnine (22.296,79 €) i obaveza koje proističu iz propisa po osnovu radnog odnosa zaposlenih (37.723.27 €). Dakle ukupan utvrđeni iznos troškova zarada i drugih ličnih primanja bi iznosio 605.484,98 €. U skladu sa članom 7 stav 2 tačka 1 Metodologije, troškovi zarada i drugih ličnih primanja za 2022. godinu utvrđuju se na osnovu utvrđenih troškova zarada i drugih ličnih primanja po odobrenom broju zaposlenih za 2021. godinu, kao i odobrenog broja zaposlenih za 2022. godinu. Međutim, u postupku razmatranja predloženog iznosa troškova zarada i drugih ličnih prihoda nije uzet u obzir trošak otpremnine, iako isti nije bio odobren za 2021. godinu, iz razloga jer niko od zaposlenih ne ostvaruje to pravo u tekućoj godini, a u skladu sa važećim zakonskim propisima evidentno je da će u narednoj, 2022. godini, to pravo steći dva zaposlena i da će u skladu sa članom 43 Kolektivnog ugovora COTEE doći do realizacije troška otpremnine. Na osnovu navedenog, predlažemo uvećanje utvrđenog iznosa troškova zarada i drugih licnih primanja za planirani iznos otpremnine tj. 22.296,79 €. Takođe, u skladu sa Zakonom o radu, Opštim kolektivnim ugovorom, Granskim kolektivnim ugovorom za energetiku i Kolektivnim ugovorom COTEE, postoje utvrđene obaveze prema zaposlenima koje je neophodno realizovati i za koje je neophodno odobriti sredstva. Budući da je popunjen ukupan broj do sada odobrenih radnih mjesta 20 to se neophodni troškovi po nadalje navedenim potrebama ne mogu izmiriti iz postojećeg iznosa utvrđenih sredstava za lična primanja/zarade, a isti se moraju realizovati jer predstavljaju obaveze koje proizilaze iz rada i po osnovu rada. Radi se o sljedećem obavezama: isplata naknade za prevoz zaposlenih, isplata zimnice, isplata naknade zaposlenim ženama u društvu povodom 8. marta, isplata naknade po osnovu ostvarenog većeg radnog učinka, naknade za rad u radnoj grupi, komisiji koju poslodavac obrazuje za izvršavanje poslova za koje je potreban pristup različitih struka, odnosno znanja. Isplata naknade za prevoz - zaposlenom se uz zaradu mjesečno isplaćuje i naknada putnih troškova za dolazak i povratak sa posla u visini zvanične cijene prevoza u lokalnom saobraćaju (Obračun naknade za prevoz = Isplata bruto naknade za prevoz u 2020. godini / 20 * 22 = 12.250.93 €/ 20 * 22 = 13.476,02 €) (PRILOG 1: Analitička kartica konta 5294). Kao zakonska kategorija radni učinak zaposlenog koji se određuje na osnovu kvaliteta i obima obavljenog posla, kao i zalaganja i odnosa zaposlenog prema radnim obavezama definisan je Kolektivnim ugovorom COTEE u skladu sa Zakonom i Granskim kolektivnim ugovorom za energetiku. Na osnovu ostvarenog većeg odnosno manjeg učinka zaposlenog na predlog neposrednog rukovodioca, može se uvećati odnosno umanjiti*

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

*zarada u iznosu do 20%. Sredstva je neophodno planirati u slučaju uvećanja zarade po ovom osnovu saglasno mjerilima vrednovanja istog za zaposlene u toku godine (Obračun naknade po osnovu radnog učinka = Isplata bruto naknade u 2020. godini = 1.045,89 €) (PRILOG 2: Analitička kartica konta 5204). Isplata zimnice - poslodavac isplaćuje zaposlenom zimnicu u visini od najmanje tri, a najviše pet obračunskih vrijednosti koeficijenta u neto iznosu utvrđene ovim ugovorom u mjesecu koji prethodi mjesecu u kojem se vrši isplata (Obračun zimnice = Isplata bruto zimnice u 2020. godini / 20 * 22 = 17.042,22 € / 20 * 22 = 18.746,44 €) (PRILOG 3: Analitička kartica konta 5299). Za 8. mart - dan žena, svim zaposlenim ženama u društvu isplaćuje se naknada u novčanom iznosu posebnom odlukom koju donosi izvršni direktor. Sada je zaposleno devet žena, sa mogućnošcu da u narednom periodu prijemom novih zaposlenih ovaj broj bude povećan (Obračun naknade za prevoz = Bruto isplata naknade za 8. mart 1.002,33 / 9 *11 = 1.225,07 €) (PRILOG 4: Analitička kartica konta 5296). Za rad komisija, radnih grupa - poslodavac može zaposlenom isplatiti naknadu za rad u radnoj grupi, komisiji ili organu koje sam obrazuje za izvršavanje zadataka za koje je potreban pristup različitih struka odnosno znanja, a koji se usljed okolnosti, obima. rokova i dr. ne mogu završiti u okviru redovnih radnih zadataka. U poslovanju, posebno kod usklađivanja odnosno izrade novih propisa, za koje je potreban međuresorski pristup i angažovanost zaposlenog da pored redovnih radnih obaveza, obavi i takve utvrđene zadatke, koje je neophodno obaviti u okviru radne grupe, potrebno je predviđeti i sredstva za isto. Takođe nekim materijalnim propisima je moguće da bude utvrđeno da se pojedini poslovi obavljaju u okviru komisije itd. (Obračun naknade za rad komisija, radnih grupa = Isplata bruto naknade za rad komisija, radnih grupa u 2020. godini = 3.229,85 €) (PRILOG 5: Analitička kartica konta 5299). Na osnovu navedenog, COTEE predlaže uvećanje utvrđenog iznosa troškova zarada i drugih ličnih primanja za obaveze koje proističu iz propisa po osnovu radnog odnosa zaposlenih u iznosu 37.723, 27 € za odobrena 22 zaposlena."*

STAV AGENCIJE

Primjedba se ne prihvata. Metodologijom je na jasan i precizan način propisano kako se utvrđuju troškovi zarada i drugih ličnih primanja. Članom 7 stav 2 tačka 1 Metodologije propisano je da se troškovi zarada i drugih ličnih primanja utvrđuju primjenom sljedeće formule:

$$\mathbf{Tz_{t+n}} = \frac{\mathbf{Tz^{u}_{t+n-1}}}{\mathbf{BZ^{o}_{t+n-1}}} * \mathbf{BZ^{o}_{t+n}}$$

gdje je:

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

$\mathbf{Tz^{u}_{t+n-1}}$ – utvrđeni troškovi zarada i drugih ličnih primanja za godinu koja prethodi regulatornoj godini za koju se troškovi utvrđuju,

$\mathbf{BZ^{o}_{t+n-1}}$ – odobreni broj zaposlenih za godinu koja prethodi regulatornoj godini za koju se troškovi utvrđuju,

$\mathbf{BZ^{o}_{t+n}}$ – odobreni broj zaposlenih za regulatornu godinu za koju se troškovi utvrđuju,

$\mathbf{n}$ – 1, 2, 3.

Članom 7 stav 3 Metodologije propisano je da operator tržišta predlaže, a Agencija odobrava broj zaposlenih za regulatorni period za koji se utvrđuje prihod iz člana 6 stav 1 Metodologije, dok je stavom 4 propisano da, ako je predloženi broj zaposlenih iz stava 3 istog člana veći od broja zaposlenih koji je odobren za godinu podnošenja zahtjeva, operator tržišta je dužan da obrazloži predloženi broj zaposlenih polazeći od: 1) Zakonom propisanih nadležnosti operatora tržišta, 2) načela efikasnosti, koje podrazumijeva obavljanje energetske djelatnosti uz ostvarivanje što nižih troškova i pune zaposlenosti izvršilaca.

Navedeno znači da se troškovi zarada i drugih ličnih primanja utvrđuju isključivo primjenom formule iz člana 7 stav 2 tačka 1 Metodologije, polazeći od utvrđenih troškova zarada i drugih ličnih primanja za godinu koja prethodi regulatornoj godini za koju se troškovi utvrđuju (2021. godina), a uzimajući u obzir odobreni broj zaposlenih za regulatornu godinu za koju se troškovi utvrđuju (2022. godina).

Utvrđeni troškovi zarada i drugih ličnih primanja za 2021. godina iznose 495.877,20 €, a istima su obezbijeđeni uslovi da COTEE ispuni svoje obaveze koje proizilaze iz Zakona o radu i kolektivnih ugovora, čemu govori u prilog dostavljena dokumentacija (analitička kartica konta 5294, analitička kartica konta 5204, analitička kartica konta 5296, analitička kartica konta 5299). S obzirom da je odobreni broj zaposlenih za 2022. godinu 22, što je za 2 zaposlena više u odnosu na 2021. godinu, primjena člana 7 stav 2 tačka 1 Metodologije obezbjeđuje porast troškova zarada i drugih ličnih primanja za 2022. godinu srazmjeran povećaju broja zaposlenih.

Dodatno, članom 11 tačka 2 Pravila za korekcije cijena i naknada ("Službeni list CG", broj 56/19) (u daljem tekstu: Pravila) propisano je da se u postupku utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena i naknada, iznos korekcije utvrđuje po osnovu odstupanja ostvarenih energetskih i finansijskih vrijednosti u odnosu na utvrđene na godišnjem nivou i to za operatora tržišta: troškovi poslovanja, fakturisana

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

realizacija po osnovu usluga operatora tržišta, amortizacija po osnovu sredstava čija je nabavka odobrena u postupku utvrđivanja prihoda i naknade,ostali prihodi.

Članom 18 stav 1 Pravila propisano je da u postupku utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta za naredni period, Agencija utvrđuje korekcije po osnovu elemenata iz člana 11 stav 1 tačka 2 ovih pravila, dok je stavom 2 istog člana propisano da se pri utvrđivanju korekcija po osnovu odstupanja ostvarenih troškova poslovanja u odnosu na utvrđene za poslednju godinu prethodnog regulatornog perioda i sve godine regulatornog perioda u kojem se podnosi zahtjev iz člana 10 stav 1 ovih pravila, za koje postoje konačni podaci, uzimaju u obzir: odstupanja na više ili na niže ostvarenih troškova koji se odnose na poreze na nepokretnosti, takse i naknade u skladu sa zakonom u odnosu na utvrđene, odstupanja na niže ostvarenih troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, troškova materijala, troškova proizvodnih usluga, finansijskih rashoda, ostalih rashoda i nematerijalnih troškova osim troškova reprezentacije, u odnosu na utvrđene, odstupanja na više ostvarenih troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, troškova materijala, troškova proizvodnih usluga, finansijskih rashoda, ostalih rashoda i nematerijalnih troškova osim troškova reprezentacije, u odnosu na utvrđene, ako operator tržišta dokumentuje opravdanost nastalog odstupanja i ako odstupanje nije uključeno u troškove poslovanja kroz utvrđeni parametar, odstupanja ostvarenog od utvrđenog parametra, kao i iznos sredstava koji nije ostvaren za namjenu za koju je odobren.

U skladu sa navedenim odredbama, Agencija će sva opravdana odstupanja na više troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, koja mogu obuhvatati i trošak otpremnine, uzeti u obzir prilikom vršenja korekcija troškova za 2022. godinu.

PRIMJEDBA COTEE

U vezi sa troškovima koji su u Izvještaju označeni kao *3.1.2. Troškovi rezervnih djelova i materijala*, COTEE predlaže *„da se iznos troškova rezervnih djelova i materijala uveća za 1.597,11 €, po osnovu troškova kancelarijskog materijala, odnosno da se utvrdi na iznos od 4.567.87€ za odobreni broj zaposlenih. U skladu sa članom 7 stav 2 tačka 2 Metodologije troškovi rezervnih djelova i materijala utvrđuju se na osnovu ostvarenih troškova rezervnih djelova i materijala po odobrenom broju zaposlenih za 2020. godinu, kao i odobrenog broja zaposlenih za 2022. godinu. Troškovi rezervnih djelova i materijala zahtijevani su u iznosu od 5.107,00 € za 24 zaposlena i to troškovi materijala za održavanje higijene u iznosu od 2.004,14 € u skladu sa Metodlogijom i troškovi kancelarijskog*

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

materijala u iznosu od 3.102,86 € na osnovu odobrenog iznosa za 2021. godinu za 20 zaposlenih, a razlog je u činjenici da je značajan period 2020. godine (kao godini koja prethodi godini podnošenja zahtjeva) karakterisao rad zaposlenih od kuće uslovljen COVID krizom, pa ostvarenje za 2020. godinu ne predstavlja realnu veličinu. Polazeći od gore navedenog, tj COVID krize i nedovoljne realizacije troška kancelarijskog materijala predlažemo da se troškovi rezervnih djelova i materijala utvrde na iznos od 4.567.87€ (trošak materijala za održavanje higijene za 22 zaposlena 1.465,01 + trošak kancelarijskog materijala na nivou odobrenog iznosa za 20 zaposlenih za 2021. godinu, tj. 3.102.86).“

STAV AGENCIJE

Primjedba se ne prihvata. Članom 7 stav 2 tačka 2 Metodologije propisano je da se troškovi rezervnih djelova i materijala utvrđuju primjenom sljedeće formule:

$$\mathbf{Tm_{t+n}} = \frac{\mathbf{Tm^{o}_{t-1}}}{\mathbf{BZ^{o}_{t-1}}} * \mathbf{BZ^{o}_{t+n}}$$

gdje je:

$\mathbf{Tm^{o}_{t-1}}$ – ostvareni troškovi rezervnih djelova i materijala u godini koja prethodi godini podnošenja zahtjeva,

$\mathbf{BZ^{o}_{t-1}}$ – odobreni broj zaposlenih za godinu koja prethodi godini podnošenja zahtjeva,

$\mathbf{BZ^{o}_{t+n}}$ – odobreni broj zaposlenih za regulatornu godinu za koju se troškovi utvrđuju,

$\mathbf{n}$ – 1, 2, 3.

Članom 7 stav 2 tačka 2 Metodologije propisano je da se troškovi rezervnih djelova i materijala utvrđuju isključivo primjenom navedene formule, polazeći od ostvarenih troškova rezervnih djelova i materijala u godini koja prethodi godini podnošenja zahtjeva (2020. godina), a uzimajući u obzir odobreni broj zaposlenih za regulatornu godinu za koju se troškovi utvrđuju (2022. godina),), tako da su bez uticaja na drugačije odlučivanje Agencije navodi iznijeti u primjedbi.

Kao što je već navedeno u odgovoru na prethodnu primjedbu Pravilima je uređen nači vršenja korekcija troškova poslovanja, a opravdana odstupanja troškova rezervnih djelova i materijala će biti utvrđena u postupku vršenja korekcija saglasno članu 18 st. 1 i 2 Pravila.

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

PRIMJEDBA COTEE

U vezi sa troškovima koji su u Izvještaju označeni kao 3.1.3 Troškovi usluga trećih lica COTEE predlaže *„da se iznos troškova usluga trećih lica uveća za 25.444,97 € i to po osnovu, uvećanja ostvarenja ovog troška za 2018 godinu (12.413,24 €), troškova zakupa garažnog prostora (1.200,00 €), troškova obuke, školarine, savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica (3.519,85 €) i troškova konsultantskih usluga (8.311,88 €), odnosno da se utvrdi na iznos od 89.001,22 €. Kako se troškovi usluga trećih lica utvrđuju na osnovu prosječno ostvarenih troškova usluga trećih lica za 2018. 2019. i 2020. godinu, izuzev troškova zakupa poslovnog prostora, predlaže se uvećanje ostvarenja troškova usluga trećih lica za 2018. godinu za iznos od 12.413,24 € na ime nabavke nove i nadogradnje postojeće računarske opreme, a koja je realizovana u okviru ovoga troška (PRILOG 6: Analitička kartica konta 0140, 0230, 0236). Imajući u vidu da se troškovi zakupa obračunavaju na osnovu ugovora, predlaže se uvećanje iznosa troškova zakupa za 1.200,00 € koliko iznosi trošak zakupljenog garažnog prostora (PRILOG 7: Ugovor o zakupu garažnog prostora).*

Nadalje, COTEE ostaje pri predlogu da se u okviru kategorije troškova usluga trećih lica razmotri utvrđivanje troškova obuke, školarine, savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica na nivou odobrenog iznosa za 2021. godinu, zbog pandemije „COVID-a 19" i nemogućnosti realizacije odobrenog iznosa ovih troškova, pa ni obračuna u skladu sa Metodologijom koji ne bi dao realan prikaz potrebnih sredstava za ovu namjenu za 2022 godinu. Na osnovu navedenog, predlaže se povećanje troškova usluga trećih lica za iznos od 3.328,62 € koji predstavlja razliku odobrenog iznosa troškova obuke, školarine, savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica za 2021. godinu za 20 zaposlenih i prosječnog ostvarenja ovog troška za 2018. 2019. i 2020. godinu (5.765,16 € - 2.436,54 € = 3.328,62 €). Takođe, neophodno je prihvatiti predloženo povećanje iznosa potrebnih sredstava za konsultantske usluge, odnosno uvećanje utvrđenog iznosa troškova usluga trećih lica za 8.311,88€ po ovom osnovu. COTEE iskazuje potrebu za opredjeljivanjem većih sredstava za konsultantske usluge, iz oblasti energetike - imajući u vidu da određeni broj zaposlenih, koji su dominantno radili na propisima iz oblasti energetike stiče uslov za penziju u predstojećoj godini, te se u situaciji izrade novih akata/usklađivanja iskazuje potreba za angažovanjem stručnih lica sa posebnim/specifičnim znanjima iz te oblasti. Nadalje, u obavljanju osnovne djelatnosti utvrđene Zakonom o energetici, postoji potreba zaključivanja ugovora sa stranim subjektima (npr. AIB) za koje je potrebna određena stručna konsultacija zbog specifičnosti znanja u oblastima koje sadrže međunarodne elemente. Zakonom o energetici je predviđeno da COTEE, osim obaveznog otkupa električne energije od povlašćenih proizvođača i prodaje otkupljene električne energije snabdjevačima i kupcima samosnabdjevačima, tu

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

električnu energiju može prodavati i na berzanskom tržištu električne energije. Takođe, predviđeno je da je COTEE dužan da kupi svu proizvedenu električnu energiju iz obnovljivih izvora energije koji nemaju status povlašćenih proizvođača, ukoliko oni izraze takvu spremnost, i proda je po tržišnim uslovima. Iz tog razloga je neophodno koristiti konsultantske usluge eksperata koji imaju znanja i iskustva u tržišnoj prodaji električne energije, sve do potpunog osposobljavanja novoodobrenog izvršioca za te poslove. Osim toga, u poslovanju se javljaju i pitanja povodom kojih je potrebno angažovanje stručnih/licenciranih lica za obavljanje istih (npr. usluge ovlaščenih procjenitelja, angažovanje domaćih i stranih eksperata i konsultanata usko specijalizovanih u oblastima značajnim za rad COTEE itd. Donošenje novog zakona o radu uslovljava i potrebu donošenja novog opšteg kolektivnog ugovora i granskog kolektivnog ugovora za oblast energetike, a samim tim i usklađivanje/donošenje kolektivnog ugovora COTEE. Imajući u vidu da se radi o pitanjima koja se neposredno tiču zaposlenih i ostvarivanja njihovih prava i obaveza po osnovu rada, potrebna je angažovanost konsultanta, u cilju što kvalitetnije izrade ovog akta i drugih akata kojima se rješavaju pitanja zaposlenih (stambena problematika). Takođe iskazuje se da se u radu Odbora direktora u donošenju poslovnih odluka zahtijevaju određena posebna znanja za pitanja iz oblasti privrednog poslovanja za koja je potrebna angažovanost stručnih lica za obavljanje konsultacija i davanja izjašnjenja o određenim pitanjima. Potreba se u ovom dijelu iskazuje i za advokatskim uslugama u situaciji zastupanja ovog privrednog društva pred nadležnim subjektima/sudovima."

Dodatno, COTEE je naveo da je *„dajući primjedbe na Izvještaj, u dijelu troškova usluga trećih lica predložio uvećanje za 25.444,97 € i to po osnovu uvećanja ostvarenja ovog troška za 2018. godinu (12.413,24 €), troškova zakupa garažnog prostora (1.200,00 €), troškova obuke, školarine, savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica (3.519,85 €) i troškova konsultantskih usluga (8.311,88 €), odnosno da se iznos ove kategorije troškova utvrdi u iznosu od 89.001,22 €. Naknadno se predlaže uvećanje pomenutih troškova za 1.961,78 € na ime veće naknade za održavanje stambene zgrade koja zavisi od odluke skupštine etažnih vlasnika i kvadrature poslovnog prostora, s obzirom da COTEE od 01.10.2021. godine svoju djelatnost obavlja u novozakupljenom poslovno/kancelarijskom prostoru, pa pomenuta naknada predstavlja realan trošak. Iznos naknade za održavanje stambene zgrade za novozakupljeni poslovno/kancelarijski prostor iznosi 315,00 €, odnosno trošak održavanja za 12 mjeseci iznosi 3.780,00 €, a što je za 1.961,78 € više od ostvarenog prosjeka navedenog troška za 2018. 2019. i 2020. godinu (konto 5502)".*

U prilogu dopisa broj 21/1355-16 od 3. novembra 2021. godine, u Agenciji zavedenog istog dana pod brojem 21/3215-19, dostavljena je sljedeća dokumentacija: analitička kartica troška održavanja 8

stambene zgrade zakupodavca, Montenegro Airlines AD u stečaju Podgorica, za period od 01.05-31.10.2021. godine; Ugovor o zakupu garažnog prostora.

STAV AGENCIJE

Primjedba se djelimično prihvata.

Naime, ne prihvata se povećanje ostvarenja troškova usluga trećih lica za 2018. godinu u iznosu od 12.413,24 €, za koje COTEE navodi da se odnose na nabavke nove i nadogradnju postojeće računarske opreme (za koje su dostavljene analitičke kartice, koje se odnose na konta broj 0140 – računarski programi, 0230 – ostala oprema 20% i 0236 – računarska oprema 30%), iz razloga što se radi o nabavci sredstava, a ne o troškovima usluga trećih lica, pa se isti ne mogu prihvatiti kao ostvarenje troškova. Prosjek ostvarenih troškova usluga trećih lica u 2018. 2019. i 2020. godini se, saglasno članu 7 stav 2 tačka 3 Metodologije, koristi pri utvrđivanju troškova usluga trećih lica za 2022. godinu, dok se izdaci za nabavku osnovnih sredstava neophodnih za obavljanje energetske djelatnosti utvrđuju kao poseban element regulatorno dozoljenog prihoda, saglasno čl. 6 i 9 Metodologije. Dodatno, za nabavljena osnovna sredstva se utvrđuje amortizacija, saglasno članu 8 Metodologije. Shodno navedenom, iz obračuna prosječnih troškova usluga trećih lica u 2018. 2019. i 2020. godini će biti izuzeti iznosi iskazani na kontima broj 0140, 0230, 0231 i 0236.

Uzimajući u obzir i dopunu dokumentacije, odnosno Ugovor o zakupu garažnog prostora, zaključenog 31.08.2021. godine, broj 21/1364-1 od 31.08.2021. godine, između COTEE i Danice Vukadinović, kojim je ugovorena godišnja zakupnina od 1.200,00 €, troškovi zakupa poslovnog prostora utvrđuju se u ukupnom iznosu od **49.200,00 €**, na osnovu dostavljenih ugovora, i to: Predugovor o zakupu poslovnog prostora, zaključen 27.08.2021. godine, u kome je navedeno da mjesečna zakupnina iznosi 4.000 € bez PDV-a, što na godišnjem nivou iznosi 48.000,00 € i Ugovora o zakupu garažnog prostora, zaključenog 31.08.2021. godine, u kome je navedeno da godišnja zakupnina iznosi 1.200,00 €.

Primjedba vezana za troškove obuke, školarine, savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica (3.519,85 €), troškove konsultantskih usluga (8.311,88 €) i troškove održavanja stambene zgrade (1.961,78 €) se ne prihvata. Način utvrđivanja troškova usluga trećih lica za 2022. godinu je propisan članom 7 stav 2 tačka 3 i članom 21 Metodologije, koji podrazumijeva korišćenje prosjeka ostvarenja troškova usluga trećih lica u 2020. 2019. i 2018. godini izuzev prosjeka ostvarenja troškova zakupa poslovnog prostora za navedene tri godine, koji se utvrđuje na osnovu ugovora. Osim toga, u skladu

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

sa naprijed citiranim odredbama Pravila, opravdana odstupanja troškova usluga trećih lica će biti utvrđena u postupku vršenja korekcija saglasno članu 18 stav 2 Pravila.

Uzimajući navedeno u obzir iznos troškova usluga trećih lica izračunat u skladu sa članom 7 stav 2 tačka 3 i članom 21 Metodologije se mijenja u odnosu na iznos iz Izvještaja, što je prikazano u nastavku.

Na osnovu dostavljenih analitičkih kartica utvrđeno je prosječno ostvarenje troškova usluga trećih lica, izuzev troškova zakupa poslovnog prostora, za 2018. 2019. i 2020. godinu, i to:

- 2018. godina (7.466,70 €)
  - 5320 – Troškovi usluga održavanja osnovnih sredstava (476,93 €);
  - 5503 – Troškovi računovodstvene revizije (1.900,83 €);
  - 5591 – Troškovi oglasa (40,00 €);
  - 5504 – Troškovi savjetovanja id r. intelektualnih usluga (1.568,00 €);
  - 5220 – Troškovi naknada po ugovoru o djelu (1.927,60), koji se odnose na troškove usluga higijenskog održavanja;
  - 5210 – Troškovi poreza na zarade i naknade zarada, na kojoj je iskazan trošak od 10,09 € koji se odnosi na troškove usluga higijenskog održavanja;
  - 5250 – Troškovi naknada fizičkim licima (53,86 €), koji se odnose na troškove usluga higijenskog održavanja;
  - 5502 – Troškovi usluga čišćenja (909,60 €);
  - 5391 – Troškovi komunalnih usluga (463,19 €);
  - 5509 – Troškovi drugih neproizvodnih usluga, na kojoj je iskazan trošak od 116,60 € koji se odnosi na ostale troškove usluga;
- 2019. godina (18.190,48 €)
  - 5320 – Troškovi usluga održavanja osnovnih sredstava (4.498,40 €);
  - 5503 – Troškovi računovodstvene revizije (1.900,83 €);
  - 5220 – Troškovi naknada po ugovoru o djelu (1.654,22), koji se odnose na troškove konsultantskih usluga;

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

- 5509 – Troškovi drugih neproizvodnih usluga, na kojoj su iskazani troškovi u iznosu od 1.500,00 € koji se odnose na konsultantske usluge;
- 5509 – Troškovi drugih neproizvodnih usluga, na kojoj su iskazani troškovi u iznosu od 136,80 € koji se odnose na troškove javnog oglašavanja,
- 5509 – Troškovi drugih neproizvodnih usluga, na kojoj su iskazani troškovi u iznosu od 490,00 € koji se odnose na troškove kopiranja i koričenja,
- 5504 – Troškovi savjetovanja id r. intelektualnih usluga (2.891,58 €);
- 5250 – Troškovi naknada fizičkim licima (613,00 €);
- 5502 – Troškovi usluga čišćenja (2.326,35 €);
- 5391 – Troškovi komunalnih usluga (463,19 €);
- 5509 – Troškovi drugih neproizvodnih usluga, na kojoj su iskazani troškovi u iznosu od 117,10 € koji se odnose na ostale troškove usluga;
- 5599 – Drugi nematerijalni troškovi, na kojoj su iskazani troškovi u iznosu od 1.599,01 € koji se odnose na ostale troškove usluga,

- 2020. godina (12.207,86 €)
  - 5320 – Troškovi usluga održavanja osnovnih sredstava (1.837,30 €);
  - 5329 – Drugi troškovi usluga održavanja (378,00 €);
  - 5503 – Troškovi računovodstvene revizije (2.000,00 €);
  - 5501 – Troškovi advokatskih usluga (500,00 €);
  - 5505 – Troškovi intelektualnih usluga fizičkih lica (2.134,48 €);
  - 5504 – Troškovi savjetovanja id r. intelektualnih usluga (2.245,31 €);
  - 5504 – Troškovi savjetovanja id r. intelektualnih usluga (604,74 €);
  - 5502 – Troškovi usluga čišćenja (2.218,73 €);
  - 5391 – Troškovi komunalnih usluga (419,62 €);
  - 5506 – Troškovi komunalnih usluga (108,08 €);

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

- 5509 – Troškovi drugih neproizvodnih usluga, na kojoj su skazani troškovi u iznosu od 132,00 €, koji se odnose na ostale troškove usluga;
- 5599 – Drugi nematerijalni troškovi (7,60 €).

Na osnovu navedene dokumentacije utvrđeno je da su troškovi usluga trećih lica, izuzev troškova zakupa poslovnog prostora, u 2018. godini ostvareni u iznosu od 7.466,70 €, u 2019. godini u iznosu od 18.190,48 € i u 2020. godini u iznosu od 12.207,86 €, što znači da prosječni troškovi iznose 12.621,68 €. Troškovi zakupa poslovnog prostora na godišnjem nivou iznose 49.200,00 €, što je u skladu sa članom 21 Metodologije utvrđeno na osnovu uvida u dostavljene ugovore. Utvrđeni troškovi usluga trećih lica za 2022. godinu iznose **61.821,68 €**, u skladu sa članom 7 stav 2 tačka 3 i članom 21 Metodologije (((7.466,70 € + 18.190,48 € + 12.207,86 €)/3)+ 49.200,00 €).

PRIMJEDBA COTEE

U vezi sa troškovima koji su u Izvještaju označeni kao 3.1.4. Troškovi tekućih bankarskih usluga, poštanski troškovi i troškovi osiguranja COTEE predlaže *„da se iznos tekućih bankarskih usluga, poštanski troškovi i troškovi osiguranja uveća za 500,00 € po osnovu poštanskih usluga, odnosno utvrdi na iznos od 51.762,67 €. Shodno članu 15 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG",broj 74/19 od 31.12.2019.), poštanske usluge su izuzete iz procedure javnih nabavki, što znači da COTEE nije zaključivao ugovor sa Poštom Crne Gore AD Podgorica za 2021. godinu, već se plaćenje poštanskih usluga vrši na mjesečnom nivou prema stvarnoj realizaciji, po osnovu ispostavljene fakture, pa je tako i iznos za ovaj trošak za 2022. godinu planiran prema stvarnoj realizaciji tokom 2021. godini. Kao prilog ovome, dostavljamo analitičku karticu ostvarenja poštanskih troškova za 9 mjeseci 2021. godine." (PRILOG 7: Analitička kartica dobavljača Pošta Crne Gore AD).*

STAV AGENCIJE

Primjedba se prihvata, te se stoga troškovi tekućih bankarskih usluga, poštanski troškovi i troškovi osiguranja utvrđuju u iznosu od 51.762,67 €, kao zbir troškova tekućih bankarskih usluga utvrđenih u iznosu od 44.541,79 € u skladu sa članom 7 stav 2 tačka 4 podtačka a Metodologije, troškova osiguranja u iznosu od 5.720,88 € i poštanskih troškova u iznosu od 1.500,00 €, utvrđenih u skladu sa 7 stav 2 tačka 4 podtačka b Metodologije.

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

PRIMJEDBA COTEE

U vezi sa troškovima iz kategorije koji su u Izvještaju označeni kao 3.1.5. Troškovi usluga telekomunikacija COTEE predlaže *„da se iznos troškova telekomunikacija uveća za 3.640,98 €, odnosno da utvrdi na iznos od 12.800,00 € za odobreni broj zaposlenih. COTEE predlaže prihvatanje predloga da se utvrdi iznos ovog troška za 2022. godinu za odobrena 22 zaposlena na nivou odobrenog iznosa za 2021. godinu za 20 zaposlenih. tj da se trošak usluga telekomunikacija za 2022. godinu utvrdi na iznos od 12.800,00 €. Nabavka usluga telekomunikacija utvrđena je planom javnih nabavki za 2021. godinu u iznosu procijenje vrijednosti od 12.800,00 €, koliko zvanično iznosi odobreni iznos ovog troška za tekuću godinu od strane Agencije. Kako je u toku postupak jednostavne nabavke usluga telekomunikacija koja se sprovodi objavljivanjem zahtjeva za dostavljanje ponuda preko elektronskog sistema javnih nabavki, na nivou procijenjene vrijednosti, izvjesno je da će realizacija ovog troška u 2022. godini biti veća od utvrđenog iznosa, pa je potrebno odobriti veći iznos sredstava za ovaj trošak."* (*PRILOG 8: Obavještenje o postupku javnih nabavki).*

STAV AGENCIJE

Primjedba se ne prihvata. Članom 7 stav 2 tačka 5 Metodologije propisano je da se troškovi telekomunikacija utvrđuju primjenom sljedeće formule:

$$\mathbf{Tt_{t+n}} = \frac{\mathbf{Tt^{o}_{t-1}}}{\mathbf{BZ^{o}_{t-1}}} * \mathbf{BZ^{o}_{t+n}}$$

gdje je:

$\mathbf{Tt^{o}_{t-1}}$ – ostvareni troškovi usluga telekomunikacija u godini koja prethodi godini podnošenja zahtjeva,

$\mathbf{BZ^{o}_{t-1}}$ – odobreni broj zaposlenih za godinu koja prethodi godini podnošenja zahtjeva,

$\mathbf{BZ^{o}_{t+n}}$ – odobreni broj zaposlenih za regulatornu godinu za koju se troškovi utvrđuju,

$\mathbf{n}$ – 1, 2, 3;

Polazeći od ostvarenih troškova telekomunikacija u godinu koja prethodi godini podnošenja zahtjeva (2020. godina), a uzimajući u obzir odobreni broj zaposlenih za regulatornu godinu za koju se troškovi utvrđuju (2022. godina), primjedba COTEE je bez pravnog utemeljenja s obzirom na odredbu člana 7 stav 2 tačka 5 Metodologije.

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

Kao što je već navedeno, Pravilima je uređen način vršenja korekcija troškova poslovanja, a opravdana odstupanja troškova telekomunikacija će biti utvrđena u postupku vršenja korekcija saglasno članu 18 stav 2 Pravila.

PRIMJEDBA COTEE

U vezi sa troškovima koji su u Izvještaju označeni kao *3.1.7. Ostali troškovi poslovanja - Rashodi električne energije, rashodi vode, pretplate na Službeni list, stručne časopise i ostale pretplate* COTEE predlaže *„da se iznos rashoda električne energije, rashoda vode, pretplate na Službeni list, stručne časopise i ostale pretplate uveća za 2.488,64 € po osnovu planiranih troškova goriva i registracije službenog vozila (2.160,00 € + 328,64 €), odnosno da se utvrdi na iznos od 6.247,33 € za odobreni broj zaposlenih (PRILOG 9 Faktura registacije službenog vozila za 2021. godinu). Trošak registracije službenog vozila i goriva je neophodno odobriti kako bi ovo osnovno sredstvo moglo služiti svrsi za obavljanje poslovnih potreba privrednog društva. Ukoliko se cijeni da se ovi troškovi ne mogu odobriti zbog decidiranog navođenja u Metodologiji, ocjenjuje se da je potrebno dopuniti Metodologiju u tom dijelu, jer su ovo troškovi koji opravdano i realno nastaju u poslovanju."*

STAV AGENCIJE

Primjedba se ne prihvata. Članom 7 stav 2 tačka 7 podtačka a Metodologije propisano je da se rashodi električne energije, rashodi vode, pretplate na Službeni list, stručne časopise i ostale pretplate utvrđuju primjenom sljedeće formule:

$$\mathbf{To1_{t+n}} = \frac{\mathbf{To1^{o}_{t-1}}}{\mathbf{BZ^{o}_{t-1}}} * \mathbf{BZ^{o}_{t+n}}$$

gdje je:

$\mathbf{To1^{o}_{t-1}}$ – ostvareni rashodi električne energije, rashodi vode, pretplate na Službeni list, stručne časopise i ostale pretplate u godini koja prethodi godini podnošenja zahtjeva,

$\mathbf{BZ^{o}_{t-1}}$ – odobreni broj zaposlenih za godinu koja prethodi godini podnošenja zahtjeva,

$\mathbf{BZ^{o}_{t+n}}$ – odobreni broj zaposlenih za regulatornu godinu za koju se troškovi

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

utvrđuju,

n – 1, 2, 3;

Polazeći od ostvarenih troškova u godinu koja prethodi godini podnošenja zahtjeva (2020. godina), a uzimajući u obzir odobreni broj zaposlenih za regulatornu godinu za koju se troškovi utvrđuju (2022. godina), primjedba COTEE je bez pravnog utemeljenja s obzirom na odredbu člana 7 stav 2 tačka 7 podtačka a Metodologije.

Kao što je već navedeno, Pravilima je uređen nači vršenja korekcija troškova poslovanja, a opravdana odstupanja troškova rezervnih djelova i materijala će biti utvrđena u postupku vršenja korekcija saglasno članu 18 stav 2 Pravila.

PRIMJEDBA COTEE

U vezi sa troškovima koji su u Izvještaju označeni kao *3.1.7. Ostali troškovi poslovanja - troškovi za godišnje održavanje računovodstvenog softvera i drugih softvera, kao i troškovi članarina.* COTEE predlaže *"da se iznos troškova za godišnje održavanje računovodstvenog softvera i drugih softvera kao i troškovi članarina uveća za 3.108,00 € i to po osnovu godišnjih troškova korišćenja i održavanja aplikacije za elektronsku fiskalizaciju, a što predstavlja zakonsku obavezu (108,00 €) i troškova reprezentacije (3.000.00 €), odnosno da se utvrdi na iznos od 59.848,00 €. U skladu sa članom 7 stav 2 tačka 7 podtačka b Metodologije, troškovi za godišnje održavanje računovodstvenog softvera i drugih softvera, kao i troškovi članarina utvrđuju se na osnovu ugovora ili druge dokumentacije, podataka i obrazloženja dostavljenih u skladu sa članom 14 ove metodologije, kao i dokumentacije i podataka kojim raspolaže Agencija. U cilju dokumentovanja opravdanosti predloženog uvećanja navedenog troška, dostavljamo ugovor zaključen sa VG eFiscal doo (PRILOG 10). U skladu sa članom 15 Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01 od 31.12.2001, 012/02 od 15.03.2002. 080/04 od 29.12.2004. Službeni list Crne Gore", br. 040/08 od 27.06.2008, 086/09 od 25.12.2009, 040/11 od 08.08.2011, 014/12 od 07.03.2012, 061/13 od 30.12.2013, 055/16 od 17.08.2016), izdaci za reprezentaciju priznaju se kao rashod u iznosu do 1% ukupnog prihoda pod uslovom: da su nastali radi unapređenja poslovanja, da su dokumentovani i da njihov primalac nije povezano lice."*

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

STAV AGENCIJE

Primjedba se djelimično prihvata. S obzirom da se, u skladu sa članom 7 stav 2 tačka 7 podtačka b Metodologije, troškovi za godišnje održavanje računovodstvenog softvera i drugih softvera, kao i troškovi članarina utvrđuju na osnovu ugovora ili druge dokumentacije, podataka i obrazloženja dostavljenih u skladu sa članom 14 Metodologije, kao i dokumentacije i podataka kojima raspolaže Agencija, uvažena je dostavljena dokumentacija i obrazloženja u vezi sa troškovima korišćenja i održavanja aplikacije za elektronsku fiskalizaciju u iznosu od **108,00 €**.

Primjedba u vezi sa troškovima reprezentacije se ne prihvata, budući da članom 7 stav 1 Metodologije ova kategorija troškova nije utvrđena kao opravdana i u funkciji obavljanja energetske djelatnosti.

Uzimajući navedeno u obzir, troškovi za godišnje održavanje računovodstvenog softvera i drugih softvera, kao i troškovi članarina utvrđeni su iznosu od 56.848,00 €, dok ostali troškovi poslovanja iznose ukupno **99.760,65 €**.

PRIMJEDBA COTEE

U vezi sa troškovima iz kategorije koji su u Izvještaju označeni kao *3.3. Nabavka osnovnih sredstava* COTEE predlaže *„da se izdaci za nabavku osnovnih sredstava neophodnih za obavljanje energetske djelatnosti uveća za 533.463,35 € i to: po osnovu nabavke MMS Softver-a (500.000,00 €), dodavanja novih RAM modula od 32 GB na postojeći MMS sistem (2.100.00 €), nabavke mrežnog Firewall CISCO ASA (850,00 €), nabavke testnog servera sa licencama (9.975,00 €), godišnje izrade programa za lična primanja (500,00 €) i nabavke stabilnog sistema gašenja Novec 1230 Server sobe (20.038.35 €), odnosno da se utvrde na iznos od 563.301,20 €.*

U Izvještaju o analizi dokumentacije po zahtjevu za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad COTEE Podgorica za regulatorni period od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine", nijesu uzete u obzir najvažnije činjenice o korišćenju informacionih tehnologija u predmetnom slučaju: rad tržišta električne energije je nezamisliv bez adekvatne informatičke podrške. Aplikacija uobičajenog naziva MMS aplikacija je zlatni standard i uslov funkcionisanja tržišta. Priroda električne energije kao robe (proizvodi se i troši istovremeno), nemogućnost njenog skladištenja, trgovine koje neposredno prethode konzumiranju električne energije i veoma sofisticirani postupci usklađivanja bilansa proizvodnje i potrošnje električne energije imaju za posledicu izuzetano visok nivo primjene informacionih tehnologija. Može se reći da je uslijed navedenog, kompletan postupak funkcionisanja

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

tržista riješen usvojenim procedurama razmjene podataka u standardizovanim formama koje pored standarda pouzdanosti, sadrže i standarde sigurnosti i zaštite podataka. Upoteba formi koje su usvojene na nivou evropskih udruženja povezanih sa elektroprivrednom djelatnošću su prisutni u poslovanju COTEE na tržištu električne energije od samog početka njegovog rada. Navedeno nedvosmisleno ukazuje da se zahtjev za nabavkom MMS softvera ne može posmatrati kao „način na koji će digitalizacija doprinositi smanjenju troškova radne snage i drugih troškova poslovanja", kako ste naveli u Izvještaju, već jedino i isključivo kao „Conditio sine qua non" u funkcionisanju Operatora tržišta, njegovo održavanje na postojećem funkcionalnom nivou, u uslovima povećanja obima poslova i svih drugih nedostataka postojećeg MMS softvera koje smo Vam naveli u prethodno dostavljenom Zahtjevu. Potrebe koje su se javile u praksi, nagli porast količine podataka i funkcija koje treba da posjeduje MMS aplikacija su rezultirale predmetnim Zahtjevom za zamjenu postojećeg softvera koji se u koristi prilikom upravljanja i organizovanja tržišta električne energije u Crnoj Gori, a sto je i Zakonom o energetici definisano kao javni interes. Sagledavši nivo potreba za radnom snagom u uslovima koji su prethodili, kada je u pitanju funkcionisanje tržišta električne energije, Regulatorna agencija je cijenila i odobrila broj izvršilaca koji je trenutno zaposlen u Operatoru tržišta, a u funkciji rada tržišta električne energije. Dakle, nabavkom novog MMS softvera neće doći do smanjenja obima poslova i radnih zadataka koje treba da se obavljaju u obezbjeđivanju rada tržišta električne energije. Stav menadžmenta COTEE je, da broj zaposlenih koji funkcionalno pokrivaju aktivnosti vezane za rad tržista električne energije, pored toga što će se sasvim izvjesno proširiti obim poslova, u narednom periodu biti dovoljan. U smislu primjedbe iz Izvještaja RAE, da bi se ocijenila opravdanost nabavke MMS softvera, neophodno je uraditi costbenefit analizu, u narednom dijelu ovih primjedbi na Izvještaj RAE je obrađen i ovaj elemenat. U sprovedenoj analizi na troškovnoj strani specificirani su troškovi neophodni za rad MMS aplikacije (poslovi instaliranja opreme i softvera nijesu računati, obzirom da će dijelom biti uračunati uz cijenu softvera a dijelom ćemo sopstvenim snagama ove troškove u potpunosti eliminisati).

Troškovna specifikacija	***Trošak (€)***
MMS Softver	*500.000,00*
Održavanje softvera u prvoj godini	*0,00*
Očekivani troškovi održavanja softvera tokom njegovog vijeka trajanja, godišnje	*30.000,00*
Instaliranja opreme i softvera	*0,00*
Obuke	*0,00*
Amortizacija za 6 mjeseci 2022. godine	*50.000,00*

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

Osnova za prihodnu stranu analize je naknada za usluge Operatora trzista učesnicima tržišta: Operatorima sistema, trgovcima, proizvođacima i snabdjevačima. Prema Metodologiji za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije u članu 13 (Naknada i plaćanje) definisana je naknada koju su korisnici usluga Operatora tržista dužni da plaćaju. Prihodi od usluga, koji se direktnoj korelaciji sa adekvatim funkcionisanjem MMS softvera (što je detaljno opisano u prethodno dostavljenom Zahtjevu) su:

*RDPt+n BO - dio prihoda koji se odnosi na aktivnosti koje se tiču balansnog obračuna (RDPt+n BO = RDPt+n TUN * 50%),*

*RDPt+n VR - dio prihoda koji se odnosi na aktivnosti koje se ticu voznih redova (RDPt+n VR = RDPt+n TUN * 15%)*

Dakle, primjenjujući odredbe Metodologije koja se odnosi na naknade za rad Operatora tržišta, a vezano za dio prihoda koji se odnosi na aktivnosti koje se tiču balansnog obračuna i dio prihoda koji se odnosi na aktivnosti koje se tiču voznih redova (ukupno 65% regulatorno dozvoljenog prihoda), ukupan prihod u 2022. godini po ovom osnovu će iznositi 892.203,82€. Operator tržišta električne energije u dužem periodu (od 2016 godine) ima potrebu za nabavkom adekvatnog softvera koji podržava rad tržišta (Pogledati Zahtjeve Operatora tržišta u svakoj narednoj godini). Ovu potrebu Operatora tržista dodatno komplikuje nedostatak prostora koji i fizički onemogućava instalaciju potrebne opreme i softvera. Dodatno, u cilju boljeg razumijevanja opravdanosti Zahtjeva koji smo dostavili, zamolili bismo Vas da sagledate iskustva i mogućnosti Operatora tržišta u regionu i drugim državama. Pripremajući primjedbe na Vaš Izvještaj, kontaktirali smo Operatora tržista u Sloveniji „Borzen - nama funkcionalno najsličniji operator tržišta i EMS - Direkciju za tržište, koja u sebi inkorporira najveći dio obaveza Operatora tržišta. Rad tržišta električne energije (ne računajući balansno tržište koje organizuje i njime upravlja „Borzen") u Sloveniji se obavlja pomoću dvije aplikacije, jedna za evidentiranje trgovačkih ugovora i prognoza proizvodnje i potrošnje - aplikacija za planiranje rada tržišta i druga koja služi za praćenje ostvarenja balansnih grupa, upravljanje balansnim mehanizmom i obračunima. Ova zadnja aplikacija ima u sebi funkionalnost Trgovačkog portala - sjedinjavanja svih potreba korisnika usluga Operatora tržišta. Uz navedeno operator tržišta u Sloveniji nudi uslugu REMIT-a. Broj zaposlenih u Operatoru tržišta Slovenije iznosi 33. U Srbiji, gdje su funkcionaliteti Operatora tržišta, planiranje i upravljanje tržistem i balansnim mehanizmom, kao i posledični obračuni skoncentrisani u Direkciji za tržište EMS-a zaposleno je 53 ljudi. Kako će nam

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

naknadno biti dostavijeni podaci o softveru i radnoj snazi sa kojom se obavljaju funkcije rada tržišta u smislu kako se obavljaju u Crnoj Gori, možemo da vam predočimo okvirne podatke koje smo dobili u kontaktu sa njihovim odgovornim licima. U komparaciji poslova. EMS-Direkcija za tržište ima 12 zaposlenih koji odgovaraju zadacima Službe za tržište u Crnoj Gori, dok im informastičku podršku pružaju 4 različita softvera. Dakle, uzimajući sve prethodno, postoji opravdana bojazan da će dalje odugovalačenje ove nabavke dovesti u pitanje rad Operatora tržišta, što će imati nesagledive posledice po rad elektroenergetskog sistema u Crnoj Gori."

Vezano za troškove koji se tiču: dodadavanja novih RAM modula od 32 GB u iznosu od 2.100,00 €, mrežnog Firewall CISCO ASA ,u iznosu od 850,00 €, i testnog servera sa lcencama u iznosu od 9.975,00 €, COTEE ističe *„U Zahtjevu, generalno, navedena je isključivo IT oprema čija je nabavka urgentna, dok se stavke 3-5 odnose na neophodnu opremu čija je nabavka opravdana u cilju održanja funkcionisanja postojećeg „Market Management Scheduling" (MMS) sistema, kao osnovnog alata za ispunjenje operativnih zahtjeva licencirane djelatnosti u skladu sa Zakonom, Tržišnim pravilima i međunarodnim propisima, koja je u analizi Zahtjeva izvršenoj od strane Agencije ocjenjena kao neopravdana i dovedena u vezu sa nabavkom (novog) MMS softvera. Dakle stavke 3-5 predstavljaju samo preduslov za opšte funkcionisanje postojećeg MMS i informacionog sistema Društva u cjelini i nisu u relaciji sa novim nabavkama i razvojem. Nesprovođenje nabavki koje su označene kao urgentne dovode u pitanje dalje obavljanje radnih aktivnosti, energetske djelatnosti u skladu sa licencom, funkcionisanje i na kraju postojanje Društva."*

Dodatno, COTEE predlaže „uvećanje utvrđenih izdataka za nabavku osnovnih sredstava za 500,00 € po osnovu nematerijalnih ulaganja, odnosno godišnje izrade programa za lična primanja *(PRILOG 11: Faktura za izradu programa za LP za 2021. godinu od Epsilon d.o.o.)"*

COTEE, takođe, predlaže da se uvećaju utvrđeni izdaci za nabavku osnovnih sredstava za 20.038,35 € po osnovu nabavke ostale opreme, i to stabilnog sistema gašenja Novec 1230 Server sobe. COTEE navodi da *je „u novom prostoru instaliran takozvani sprinkler sistem za gašenje požara. U slučaju požara, nakon detekcije i uključivanja alarma, aktiviraju se mlaznice iz kojih izlazi voda pod pritiskom. U svakoj kancelariji se nalazi odreden broj mlaznica, pa tako i u server sobama u kojima se nalaze serveri i mrežna oprema. U slučaju požara i aktiviranja pomenute mlaznice, došlo bi do potpunog uništenja IT opreme. Uništenje opreme bi onesposobilo naš informacioni sistem na duži vremenski period, jer bi za nabavku i instalaciju nove opreme bilo potrebno više od mjesec dana. Po svim pravilima struke, neophodno je što prije onesposobiti pomenute dvije mlaznice i ugraditi takozvani suvi stabilni*

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

sistem za gašenje požara Novec 1230. To je sistem koji u slučaju požara u server sobi, detektuje dim i požar, zatim ispušta gas koji brzo i učinkovito gasi požar, a na opremu ne ostavlja negativne uticaje i posljedice (PRILOG 12: Ponuda od Simes inzenjering d.o.o.).“

STAV AGENCIJE

Članom 9 stav 1 Metodologije propisano je da Agencija odobrava izdatke za nabavku osnovnih sredstava neophodnih za obavljanje energetske djelatnosti koja se finansira iz prihoda iz člana 6 stav 1 ove metodologije, stavom 2 istog člana da izdaci za nabavku osnovnih sredstava iz stava 1 ovog člana mogu obuhvatati nabavku nematerijalne imovine i opreme koja je neophodna za obavljanje energetske djelatnosti, stavom 3 istog člana da izdatke iz stava 2 ovog člana predlaže operator tržišta, a utvrđuje Agencija na osnovu podataka i obrazloženja dostavljenih u postupku utvrđivanja prihoda, dok je stavom 4 navedenog člana utvrđeno da je pri procjeni izdataka za nabavku osnovnih sredstava iz stava 2 ovog člana, operator tržišta dužan da ispita tržište i da prikupljene podatke prikaže na Obrascu O. Dužnost dokazivanja opravdanosti izadataka iz člana 9 stav 2 Metodologije, te dužnost opredjeljivanja za najpovoljnije ponude koje ispunjavaju potrebne tehničke karakteristike i iziskuju minimalno uvećanje prihoda iz člana 6 stav 1 ove metodologije, propisana je operatoru tržišta stavom 5 navedenog člana.

U cilju ocjene opravdanosti zahtjeva COTEE koji se odnosi na nabavku Market Management System (MMS), odnosno ocjene ispunjenosti uslova iz člana 9 stav 5 Metodologije, Agencija je 5. novembra 2021. godine, u skladu sa članom 14 stav 4 Metodologije, dopisom broj 21/3215-20 zatražila od COTEE dostavljanje dodatnih pojašnjenja i dokumentacije. Postupajući po navedenom zahtjevu COTEE je, uz dopis broj 21/1355-18 od 9. novembra 2021. godine, u Agenciji zaveden istog dana pod brojem 21/3215-21, dostavio dokument kojim je uputio poziv za dostavljanje ponuda za MMS, dvije pristigle ponude i dio traženih informacija.

Izvršen je uvid u dostavljenu dokumentaciju u kojoj COTEE navodi sljedeće:

- softver, koji je trenutno u upotrebi, je proizveden 2012. godine kao probna verzija MMS softvera od kompanije „Korona“ d.d. Ljubljana i na njemu je rađena modifikacija 2018. godine u dijelu koji se odnosi na evidenciju bilateralnih ugovora, dok je od 2016. godine istekao ugovor o održavanju;

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

- javljaju se određeni problemi u primjeni postojećeg softvera (najprimitivniji način uvoza podataka, otežan proces pravljenja pregleda podataka, nepostojanje kvalitetnog kreatora izvještaja, česti bagovi aplikacije prilikom rada na planiranju sistema i pokretanja modula za jednačine, nemogućnost kvalitetnog načina zaključavanja aplikacije koja bi spriječila neželjene unose, usporen rad aplikacije u režimima obračuna);
- u nastojanju da se problemi u primjeni postojećeg softvera prevaziđu, COTEE je zatražio od njegovog proizvođača da dostavi ponudu za popravku aplikacije, što je proizvođač odbio uz argumentaciju da se popravka softvera ne isplati i preporuku da se nabavi nova MMS aplikacija;
- obavljanje aktivnosti Operatora tržišta se uglavnom zasniva na korišćenju MMS aplikacije uz prelazak na manuelni unos i obradu podataka u određenim situacijama (pogotovo kada je u pitanju uvoz podataka ili rad na planiranju rada tržišta);
- trenutno ne postoje uslovi za automatsku razmjenu podataka, već se razmjena obavlja amnuelno korišćenjem MS Office alata (MS Excell);
- postojeći softver ne pruža mogućnost kreiranja izvještaja, već se posao obavlja ručno korišćenjem MS Office alata (MS Excell);
- planiranje transakcija se ne obavlja ručno, već preko MMS aplikacije uz navod da korisnici pripremaju svoj plan i unose ga u sistem, bilo preko interfejsa aplikacije bilo uvozeći preko xml-fajlova,
- aktivnosti vezane za podršku u implementaciji REMIT regulative još uvijek nijesu u primjeni;
- COTEE nije u mogućnosti da pruži odgovore u traženoj formi na sljedeća pitanja: 1. Da li je moguće nastaviti obavljanje aktivnosti (pojedinačnih aktivnosti iz specifikacije upućene u pozivu za dostavljanje ponuda prilikom ispitivanja tržišta) korišćenjem postojećih softvera i alata u 2022. godini (npr. Microsoft Office i sl.)? 2. Koliko je zaposlenih trenutno angažovano na obavljanju aktivnosti i koliko čovjek/sati na mjesečnom nivou? 3. Koliko je zaposlenih planirano da bude angažovano u 2022. godini na obavljanju aktivnosti i koliko čovjek/sati na mjesečnom nivou uz nabavku softvera? 4. Koliko bi zaposlenih bilo potrebno da bude angažovano u 2022. godini na obavljanju aktivnosti i koliko čovjek/sati na mjesečnom nivou bez nabavke softvera?

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

Ne dovodeći u pitanje potrebu za digitalizacijom procesa i prednosti koje ona donosi, kao ni nastojanje da se način vršenja zakonskih nadležnosti Operatora tržišta konstantno unapređuje, u postupku po Zahtjevu COTEE za 2022. godinu ocijenjeno je sljedeće:

- zahtjev za dostavljanje ponuda, koji je COTEE uputio potencijalnim ponuđačima prilikom ispitivanja tržišta, obuhvata i poslove koji nijesu zakonska obaveza COTEE (sistematsko prikupljanje i obrada podataka - podaci alokacija kapaciteta, podrška učesnicima koji prodaju energiju na maloprodajnom tržištu (kupci priključeni na distributivnu mrežu), uključujući krajnje kupce sa mjerenjem i bez mjerenja u obračunskom intervalu – profile aggregation accounting, podrška za REMIT), kao i poslove koji se mogu obavljati pomoću postojećih softvera i alata (automatska razmjena podataka sa drugim IT sistemima (prvenstveno sa TSO i DSO), kreiranje izvještaja);
- drugi operatori tržišta u regionu, kao što COTEE i sam navodi, koriste različita rješenja u obavljanju djelatnosti (*„Borzen" u Sloveniji koristi dvije aplikacije, jedna za evidentiranje trgovačkih ugovora i prognoza proizvodnje i potrošnje - aplikacija za planiranje rada tržišta i druga koja služi za praćenje ostvarenja balansnih grupa, upravljanje balansnim mehanizmom i obračunima, dok EMS-Direkcija za tržište koristi 4 različita softvera),* što upućuje na to da se potreba za digitalizacijom procesa može zadovoljiti na različite načine;
- nijesu ispunjeni uslovi za odobravanje izdataka za nabavku novog MMS Softvera u 2022. godini, s obzirom da COTEE nije, u smislu člana 9 stav 5 Metodologije, dokazao opravdanost izdatka od 500.000 €, koji čini 67,31% utvrđenog regulatorno dozvoljenog prihoda COTEE za 2021. godinu, odnosno nije dokazao neophodnost nabavke softvera koji omogućava obavljanje svih funkcija navedenih u specifikaciji koja je definisana u pozivu za dostavljanje ponuda koje je COTEE uputio prilikom ispitivanja tržišta.

Polazeći od navedenog, primjedba vezana za izdatke za nabavku MMS softvera se ne prihvata.

Prihvataju se primjedbe i navodi COTEE, koji se odnose na izdatke za dodadavanje novih RAM modula od 32 GB u iznosu od 2.100,00 €, mrežni Firewall CISCO ASA u iznosu od 850,00 €, i testni server sa licencama u iznosu od 9.975,00 €, u kojima je istaknuto da se ovi izdaci odnose na opremu čija je nabavka opravdana u cilju održanja funkcionisanja postojećeg „Market Management Scheduling" (MMS) sistema, kao osnovnog alata za ispunjenje operativnih zahtjeva licencirane djelatnosti u skladu sa Zakonom, Tržišnim pravilima i međunarodnim propisima, odnosno da su iste preduslov za opšte

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

funkcionisanje postojećeg MMS i informacionog sistema COTEE u cjelini i da nijesu u relaciji sa novim nabavkama i razvojem.

Primjedbe vezane za izradu programa za lična primanja i nabavku sistema za gašenje požara se ne prihvataju, budući da COTEE nije u skladu sa članom 9 stav 4 Metodologije dostavio popunjen Obrazac O i podatke o ispitivanju tržišta.

Polazeći od navedenog, izdaci za nabavku osnovnih sredstava neophodnih za obavljanje energetske djelatnosti se, saglasno članu 9 Metodologije, utvrđuju u iznosu od **42.762,85 €** (7.524,85 € + 7.359,00 € + 7.458,00 € + 286,00 € + 330,00 € + 2.900,00 € + 1.980,00 € + 2.000,00 € + 2.100,00 € + 850,00 € + 9.975,00 €), a odnose se na nabavku desktop računara, laptop računara, MS Office licence, monitora, štampača, nadogradnju WEB portala, opremu za audio i video konferencije, dodavanje novih RAM modula od 32 GB, mrežni Firewall CISCO ASA, NAS Storage i testni server.

PRIMJEDBA COTEE

U vezi sa nabavkom poslovnog prostora, COTEE navodi da *„COTEE u prethodnom desetogodišnjem periodu, u svim poslovnim planovima, izvještajima o radu, zahtjevima za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i drugim obraćanjima Osnivaču i Agenciji u kontinuitetu iskazuje potrebu za nabavkom- kupovinom poslovnog prostora kao osnovnog preduslova za obavljanje zakonom utvrđene djelatnosti. Apostrofiramo, kao i u prethodnom periodu, da kupovina poslovnog prostora predstavlja racionalno rješenje na način da se umjesto zakupljivanja iznajmljenog prostora kupi poslovni prostor i trajno riješi jedna od najznačajnijih potreba COTEE kada je u pitanju funkcionisanje ovog privrednog društva. Donošenjem izmjena i dopuna Zakona o energetici ("Službeni list CG", broj 82/20) stekli su se uslovi da se kupovina poslovnog prostora tretira Metodologijom za utvrđvanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta, što je COTEE jasno ukazao prilikom njenog donošenja. Ovo je jedno od najznačajnijih pitanja za dalji rad COTEE i kod stečenih zakonskih pretpostavki treba da bude definisano navedenom Metodologijom i da se odobre sredstva za kupovinu, u cilju konačnog rješavanja ovog pitanja, na čemu će COTEE insistirati, a sve u svrhu stvaranja funkcionalnih uslova za obavljanje licencirane djelatnosti i racionalnog postupanja u skladu sa praksom dobrog privrednog poslovanja."*

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

STAV AGENCIJE

Primjedba se ne prihvata. Zakonom o energetici ("Službeni list CG", br. 5/16, 51/17 i 82/20), (u daljem tekstu: Zakon), članom 43 stav 5, je propisano ovlašćenje Agencije da utvrdi metodlogiju za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta, dok je članom 62 stav 2 Zakona propisano ovlašćenje Agencije da navedenom metodologijom bliže propiše način utvrđivanja sredstava potrebnih za nabavku osnovnih sredstava iz člana 59 stav 7 Zakona, te je je, saglasno takvom ovlašćenju, i donijeta Metodologija, čijim je članom 9 stav 2 propisano šta se podrazumijeva pod osnovnim sredstvima neophodnim za obavljanje energetske djelatnosti. Kako, dakle, poslovni prostor nije obuhvaćen navedenom odredbom, bez pravnog utemeljena su primjedbe COTEE date u tom dijelu.

Navedeni način utvrđivanja izdataka za nabavku osnovnih sredstava neophodnih za obavljanje regulisane djelatnosti je propisan uzimajući u obzir druge načine finansiranja, odnosno nabavke poslovnog prostora, kao i činjenicu da je regulatornim okvirima koji su do sada bili u primjeni omogućeno prikupljanje sredstava u cilju obezbjeđenja uslova neophodnih za obavljanje energetske djelatnosti, koje je omogućilo povećanje osnovnog kapitala Društva.

PRIMJEDBA COTEE

U vezi sa dijelom u Izvještaju označenim kao 3.5. Ostali prihodi COTEE predlaže *„projektovanje ostalih prihoda na iznos od 0,00 € do dobijanja prvih relevantnih podataka za njihov obračun. Procjena prihodne strane u 2022. godini je zasnovana na maksimalnom iskorištenju potencijala obnovljivih izvora energije za koje se u Crnoj Gori po dugoročnom Bilansu mogu dobiti garancije porijekla i pod pretpostavkom da su svi korisnici registra (EPCG AD i ostali proizvođači, osim postojećih povlašćenih proizvođača). Drugačija procjena nije mogla biti pretpostavljena s obzirom da imamo nedostatak realnih inputa na osnovu kojih bismo mogli predviđeti očekivan prihod. Agencija je iznos ostalih prihoda od 55.111,66 € projektovala kao startni fiksni trošak koji COTEE ima i prije nego je krenuo u obavljanje nove djelatnosti gdje nema realnu procjenu koliko će korsnika biti u registru, kako će biti iskorištenje garancija porijekla, odnosno, da li će se prenositi u druge registre garancija porijekla (drugih zemalja) nakon što COTEE bude imao tu mogućnost (kroz punopravno članstvo u AIB-u). Dakle, potreba COTEE-a za dva zaposlena, odnosno, njihov trošak ne može biti razmatran kroz buduće ostale prihode na osnovu poslova oko registra garancija porijekla. Ovaj mehanizam nema realno uporište za ostvarivanje istih, jer je u ovom trenutku baziran na neizvjesnim pretpostavkama za 2022. godinu."*

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

STAV AGENCIJE

Primjedba se ne prihvata. Uzimajući u obzir informacije dostavljene u dopisu broj 21/1355-3 od 23.09.2021. godine, u Agenciji zaveden 24.09.2021. godine pod brojem 21/3215-3, kojima je potvrđeno da je COTEE uz postojeće kadrovske i operativne kapacitete uspio da stekne članstvo u AIB, a da se u narednom periodu očekuje sticanje punopravnog članstva, ocijenjeno je da COTEE može finalizovati navedeni proces uz postojeće kapacitete, a da će dodatni operativni troškovi utvrđeni na ime dva nova zaposlena biti realizovani u periodu kada će COTEE, osim troškova, imati i prihode po ovom osnovu. Članom 103 stav 7 Zakona propisano je da su korisnici registra garancija porijekla dužni da za korišćenje registra garancija porijekla plaćaju naknadu u visini utvrđenoj aktom koji donosi Operator tržišta, a koji odobrava Agencija. Navedenim aktom je potrebno obezbijediti da se operatitvni troškovi koji nastaju po osnovu nove nadležnosti pokrivaju iz prihoda koji po osnovu nje nastaju, odnosno iste je potrebno pretočiti u naknade. Polazeći od zakonskog okvira u ovoj oblasti, članom 11 Metodologije je propisano da ostali prihodi, koji su u skladu sa članom 6 stav 2 Metodologije odbitna stavka regulatorno dozvoljenog prihoda, obuhvataju prihode od naknada za korišćenje garancija porijekla. Navedenim je uspostavljen mehanizam kojim se troškovi poslovanja koji nastaju po osnovu nove nadležnosti COTEE-a vezane za garancije porijekla, pokrivaju iz ostalih prihoda koji po tom osnovu nastaju.

PRIMJEDBA COTEE

U vezi sa dijelom u Izvještaju koji se označen kao 3.6.2. Korekcija za 2020. godinu COTEE predlaže da *„se iznos korekcije troškova poslovanja za 2020. godinu umanji za 5.491,31 €, odnosno da se utvrdi na iznos od 74.216,12 €, po osnovu većeg ostvarenja troškova tekućih bankarskih usluga, poštanskih troškova i troškova osiguranja. Kako je prilikom utvrđivanja odstupanja po ovoj kategoriji troškova uračunato samo ostvarenje troškova tekućih bankarskih usluga u iznosu od 44.451,79 € (konta 5530. 5532), prilikom utvrđivanja korekcije potrebno je uračunati i ostvarenje poštanskih usluga u iznosu od 953,75 € (strana 21 Izvještaja) i ostvarenje troškova osiguranja zaposlenih u iznosu od 4.537,56 € (konto 5524).“*

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

STAV AGENCIJE

Primjedba se prihvata u dijelu uračunavanja ostvarenja poštanskih troškova i troškova osiguranja prilikom izračunavanja korekcije troškova poslovanja za 2020. godinu. Ostvarenje troškova osiguranja u 2020. godini je utvrđeno u iznosu od 4.902,40 €, na osnovu analitičkih kartica konto 5520 – troškovi premija osiguranja osnovnih sredstava (364,84 €) i 5524 – troškovi osiguranja zaposlenih u toku rada (4537,56 €), dok je ostvarenje poštanskih troškova u 2020. godini utvrđeno u iznosu od 953,73 €, na osnovu analitiče kartice broj 5312 – troškovi PTT usluga u zemlji. Uzimajući navedeno u obzir, kao i iskaze COTEE vezane za ostvarenje troškova usluga trećih lica u okviru kojih su prikazane i nabavke nove i nadogradnju postojeće računarske opreme, utvrđena je korekcija troškova poslovanja za 2020. godinu u iznosu od **74.759,20 €**, u korist korisnika usluga Operatora tržišta. Obračun navedene korekcije prikazan je u nastavku. Zbog promjena u utvrđivanju ostvarenja troškova usluga trećih lica u 2019. godini, nastala je promjena korekcija troškova poslovanja za 2019. godinu, koja je, takođe, prikazana u nastavku.

Korekcija troškova poslovanja za 2020. godinu

Odlukom o utvrđivanju naknade za rad Crnogorskom operatoru tržišta električne energije DOO Podgorica, broj 19/3309-22 od 2.12.2019. godine, (u daljem tekstu: Odluka broj 19/3309-22) utvrđeni su troškovi poslovanja za 2020. godinu u iznosu od **713.199,57 €**. U okviru troškova poslovanja utvrđeni su:

- troškovi zarada i drugih ličnih primanja u iznosu od 486.631,20 €,
- troškovi rezervnih djelova i materijala u iznosu od 4.567,50 €,
- troškovi usluga trećih lica u iznosu od 82.390,83 €,
- troškovi tekućih bankarskih usluga, poštanski troškovi i troškovi osiguranja u iznosu od 65.271,66 €,
- troškovi usluga telekomunikacija u iznosu od 12.578,12 €,
- troškovi koji se odnose na poreze na imovinu, takse i naknade u skladu sa zakonom u iznosu od 2.537,50 €,
- ostali troškovi poslovanja u iznosu od 40.262,91 €,

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

– parameter Zp u iznosu od 18.959,85 €.

Uz Zahtjev dostavljena je dokumentacija, zaključni list glavne knjige i analitičke kartice za troškove poslovanja za 2020. godinu, na osnovu kojih je utvrđeno da su troškovi poslovanja ostvareni u iznosu od **638.440,37 €**, i to:

– troškovi zarada i drugih ličnih primanja u iznosu od 469.937,80 € (konta broj: 5200, 5201, 5204, 5210, 5211, 5260, 5293, 5294, 5296, 5297, 5299, 5541, 5569),

– troškovi rezervnih djelova i materijala u iznosu od 2.700,69 €, (konta broj: 5121, 5123, 5124, 5129, 5120),

– troškovi usluga trećih lica u iznosu od 52.988,14 € (konto broj: 5334, 5320, 5329, 5503, 5501, 5505, 5504, 5502, 5391, 5506, 5509, 5599),

– troškovi tekućih bankarskih usluga, poštanski troškovi i troškovi osiguranja u iznosu od 50.397,92 € (konto broj: 5312, 5520, 5524, 5530, 5532),

– troškovi usluga telekomunikacija u iznosu od 8.326,40 € (konto broj 5312),

– troškovi koji se odnose na poreze na imovinu, takse i naknade u skladu sa zakonom u iznosu od 3.829,74 € (konta broj: 5554, 5509, 5592), i

– ostali troškovi poslovanja u iznosu od 50.259,68 € (konta broj: 5130, 5132, 5133, 5540, 5549, 5565, 5599, 5509, 2490).

Analizom podataka i dokumentacije dostavljene uz Zahtjev utvrđeno je da su svi troškovi poslovanja, osim troškova koji se odnose na poreze na imovinu, takse i naknade u skladu sa zakonom i ostalih troškova poslovanja, u 2020. godini ostvareni u manjem iznosu od iznosa utvrđenog Odlukom broj 19/3309-22, pa se u skladu sa članom 18 stav 2 tač. 1 i 2 Pravila utvrđuje korekcija troškova zarada i drugih ličnih primanja, troškova rezervnih djelova i materijala, troškova usluga trećih lica, troškova tekućih bankarskih usluga, poštanskih troškova i troškova osiguranja, troškova usluga telekomunikacija za 2020. godinu u iznosu od **67.088,36 € u korist korisnika usluga Operatora tržišta** ((486.631,20 € + 4.567,50 € + 82.390,83 € + 65.271,66 € + 12.578,12 €)-(469.937,80 € + 2.700,69 € + 52.988,14 € +50.397,92 € + 8.326,40 €)).

U skladu sa članom 18 stav 2 tačka 1 Pravila vrše se korekcije odstupanja na više ili na niže ostvarenih troškova koji se odnose na poreze na nepokretnosti, takse i naknade u skladu sa zakonom u odnosu

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

na utvrđene, te se stoga utvrđuje korekcija u iznosu od **1.292,24 € u korist Operatora tržišta** (3.829,74 € - 2.537,50 €).

U skladu sa članom 18 stav 2 tačka 4 Pravila vrši se korekcija odstupanja ostvarenog od utvrđenog parametra Zp , kao i iznos sredstava koji nije ostvaren za namjenu za koju je odobren. Za 2020. godinu je utvrđen parameter Zp u iznosu od 18.959,85 €, za nabavku poslovnog prostora. S obzirom da nabavka nije realizovana, utvrđuje se korekcija u iznosu od **18.959,85 €**, **u korist korisnika usluga Operatora tržišta**.

U skladu sa članom 14 stav 4 Metodologije, a u vezi sa članom 18 stav 2 tačka 3 Pravila, Agencija je zatražila obrazloženja odstupanja ostalih troškova poslovanja od strane COTEE-a.

COTEE je, uz dopis broj 21/1355-3 od 23.09.2021. godine, u Agenciji zaveden pod brojem 21/3215-3 od 24.09.2021. godine, dostavio obrazloženje u kome se navodi da su razlozi odstupanja u ostvarenju ostalih troškova poslovanja od utvrđenog iznosa u novonastalim troškovima članarine, odnosno naknade za registraciju kod "Berza električne energije" DOO Podgorica, za koju je dostavljena faktura, na osnovu koje je utvrđeno je da trošak naknade za registraciju iznosio 15.000 €. Dodatno u 2020. godini COTEE je, kako navodi, donirao Nacionalnom koordinacionom tijelu Crne Gore za zarazne bolesti sredstva u iznosu od 10.000 € u cilju suzbijanja pandemije izazvane korona virusom, o čemu je dostavljena Odluka o uplati sredstava.

Na osnovu dostavljenih obrazloženja i dokumentacije utvrđeno je da je trošak nastao po osnovu registracije na Berzi električne energije u iznosu od 15.000 € opravdan, dok se iznos od 10.000,00 € ne može prenijeti na naknadu za rad Operatora tržišta za 2022. godinu s obzirom da je riječ o donaciji. Dodatno, Odlukom broj 19/3309-22 troškovi reprezentacije koji su ostvareni u iznosu od 761,87 € nijesu utvrđeni kao opravdani. Uzimajući navedeno u obzir korekcija ostalih troškova poslovanja za 2020. godinu iznosi **9.996,77 € u korist Operatora tržišta** (50.259,68 € - 40.262,91 €).

Polazeći od izloženog utvrđuje se korekcija troškova poslovanja za 2020. godinu u iznosu od **- - 74.759,20 € u korist korisnika usluga Operatora tržišta** (67.088,36 € - 1.292,24 € + 18.959,85 € - 9.996,77 €).

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

Korekcije troškova poslovanja za 2019. godinu

Odlukom o utvrđivanju naknade za rad Crnogorskom operatoru tržišta električne energije DOO Podgorica, broj 18/2951-22 od 29.11.2018. godine, (u daljem tekstu: Odluka broj 18/2951-22) utvrđeni su troškovi poslovanja za 2019. godinu u iznosu od **681.947,21 €**. U okviru troškova poslovanja utvrđeni su:

- troškovi zarada i drugih ličnih primanja u iznosu od 487.733,17€,
- troškovi rezervnih djelova i materijala u iznosu od 4.500,00 €,
- troškovi usluga trećih lica u iznosu od 81.173,23€,
- troškovi tek.bank.usluga, pošt.trošk. i trošk.osiguranja u iznosu od 61.559,01€,
- troškovi usluga telekomunikacija u iznosu od 7.100,00 €,
- troškovi koji se odnose na poreze na imovinu, takse i naknade u skladu sa zakonom u iznosu od 2.500,00 €, i
- ostali troškovi poslovanja u iznosu od 37.381,80€.

Uz Zahtjev dostavljena je dokumentacija za troškove poslovanja za 2019. godinu, na osnovu kojih je utvrđeno da su troškovi poslovanja ostvareni u iznosu od **633.073,43 €**, i to:

- troškovi zarada i drugih ličnih primanja u iznosu od 481.177,88 € (konta broj: 5200, 5201, 5204, 5210, 5211, 5260, 5292, 5293, 5294, 5296, 5297, 5299, 5541, 5569, 5552, 5205),
- troškovi rezervnih djelova i materijala u iznosu od 3.850,90 € (konta broj: 5121, 5123, 5124, 5129, 5120, 5102),
- troškovi usluga trećih lica u iznosu od 61.587,16 € (konta broj: 5334, 5320, 5503, 5220, 5509, 5504, 5250, 5502, 5391, 5599),
- troškovi tek.bank.usluga, pošt.trošk. i trošk.osiguranja u iznosu od 47.546,08€ (konta broj: 5530, 5532, 5524, 5312),
- troškovi usluga telekomunikacija u iznosu od 5.536,11 € (konto broj 5312),
- troškovi koji se odnose na poreze na imovinu, takse i naknade u skladu sa zakonom u iznosu od 3.161,09 € (konta broj: 5554, 5509, 5592), i

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

– ostali troškovi poslovanja u iznosu od 30.214,21 € (konta broj: 5130, 5132, 5510, 5511, 5540, 5549, 5599, 2490).

Analizom podataka i dokumentacije dostavljene uz Zahtjev utvrđeno je da su svi troškovi poslovanja, osim troškova koji se odnose na poreze na imovinu, takse i naknade u skladu sa zakonom, u 2019. godini ostvareni u manjem iznosu od iznosa utvrđenog Odlukom broj 18/2951-22, pa se u skladu sa članom 18 stav 2 tač. 1 i 2 Pravila utvrđuje korekcija troškova poslovanja za 2019. godinu u iznosu od **48.873,79 € u korist korisnika usluga Operatora tržišta** (681.947,21 € - 633.073,43 €).

Ukupne korekcije za 2019. i 2020. godinu

Tabela 1. Prikaz ukupne korekcije za 2019. godinu

R.b.	Korekcije 2019. godine	Iznos korekcija €	U korist
1	Troškovi poslovanja	48.873,79	korisnika usluga Operatora tržišta
2	Prihod po osnovu naknade za rad	71.046,27	Operatora tržišta
3	Trošak amortizacije	0,00	korisnika usluga Operatora tržišta
4	Ostali prihodi	211,02	korisnika usluga Operatora tržišta
Ukupno (1 + 2 + 3 + 4)		**21.961,46**	Operatora tržišta

Tabela 2. Prikaz ukupne korekcije za 2020. godinu

R.b.	Korekcije 2020. godine	Iznos korekcija €	U korist
1	Troškovi poslovanja	74.759,20	korisnika usluga Operatora tržišta
2	Prihod po osnovu naknade za rad	47.952,16	korisnika usluga Operatora tržišta
3	Trošak amortizacije	11.418,75	korisnika usluga Operatora tržišta
4	Ostali prihodi	835,63	korisnika usluga Operatora tržišta
Ukupno (1 + 2 + 3 + 4)		**134.965,74**	korisnika usluga Operatora tržišta

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

Ukupne korekcije za 2019. i 2020. godinu iznose **113.004,28 € u korist korisnika usluga Operatora tržišta** (21.961,46 € - 134.965,74 €), a u skladu sa članom 19 stav 1 Pravila utvrđene korekcije se primjenjuju u prvoj godini narednog regulatornog perioda, odnosno u 2022. godini.

* * *

Uzimajući u obzir naprijed navedeno, izvršen je obračun regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad Operatora tržišta za 2022. godinu, koji je prikazan u nastavku ovog izvještaja.

Regulatorno dozvoljeni prihod Operatora tržišta za 2022. godinu

Na osnovu prethodno navedenog, regulatorno dozvoljeni prihod Operatora tržišta za 2022. godinu utvrđuje se po strukturi koja je data u tabeli 3:

Tabela 3. Struktura regulatorno dozvoljenog prihoda

Kategorije obračuna		Zahtijevano 2022	Utvrđeno 2022	Razlika €	Razlika %
a.	Troškovi poslovanja	945.834,94	773.996,55	-171.838,39	-18,17%
b.	Troškovi amortizacije	23.019,29	23.019,29	0,00	0,00%
c.	Izdaci za nabavku osnovnih sredstava	1.181.711,00	42.762,85	-1.138.948,15	-
d.	Razumna dobit od obavljanja energetske djelatnosti	12.485,02	10.216,75	-2.268,27	-18,17%
e.	Ostali prihodi	0,00	55.111,66	55.111,66	-
f.	Korekcije	0,00	113.004,28	113.004,28	-
REGULATORNO DOZVOLJENI PRIHOD ZA TRANSPONOVANJE U NAKNADU (a+b+c+d-e-f)		**2.163.050,25**	**681.879,51**	**-1.481.170,74**	**-68,48%**

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

Obračunske veličine

U nastavku su prikazane obračunske veličine koje se koriste za proračun naknada za rad Operatora tržišta za 2022. godinu, u skladu sa članom 22 Metodologije.

- E_{t+n}^{PP} = 353.938.027 kWh, količina proizvedene električne energije od strane povlašćenih proizvođača dobijena kao prosjek veličina na osnovu dokumentacije dobijene od strane COTEE, u 2019. godini (269.161.723 kWh) i 2020. godini (396.326.179 kWh), kao i planirane energije za 2022. godinu (396.326.179 kWh).

  S obzirom da Dugoročni energetski bilans Crne Gore za period od 2020. do 2022. godina, koji je donijela Vlada Crne Gore, ne sadrži podatke o količini proizvedene električne energije od strane povlašćenih proizvođača za 2022. godinu, Agencija je primijenila član 45 stav 3 Zakona, kojim je propisano da ako u postupku utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena ili naknada iznos određene energetske veličine ili finansijske vrijednosti nije moguće utvrditi prmjenom postupaka i kriterijuma koje je Agencija utvrdila, Agencija, ili energetski subjekat uz saglasnost Agencije, te iznose utvrđuje procjenom na osnovu podataka iz poslednje godine za koju postoje konačni podaci. U skladu sa navedenim, Agencija je utvrdila planiranu proizvodnju povlašćenih proizvođača u 2022. godini jednaku ostvarenju ove grupe proizvođača u 2020. godini (396.326.179 kWh).

- $\mathrm{E}_{\mathrm{t+n}}^{\mathrm{S}}$ = 2.986.910.000 kWh, količina električne energije za potrebe kupaca priključenih na distributivni i prenosni sistem dobijena kao prosjek ostvarenja dobijenih od strane CEDIS i CGES u 2019. godini (2.966.990.000 kWh) i 2020. godini (2.818.990.000 kWh), kao i energije planirane Dugoročnim energetskim bilansom za 2022. godinu (3.174.750.000 kWh).

- E_{t+n}^{JS} = 1.411.698.248 kWh, količina električne energije za potrebe domaćinstava i malih kupaca koji ne pripadaju kategoriji domaćinstava dobijena kao prosjek ostvarenja dobijenih od strane Elektroprivrede Crne Gore u 2019. godini (1.395.849.780 kWh) i 2020. godini (1.326.932.964 kWh), kao i energije planirane Dugoročnim energetskim bilansom za 2022. godinu (1.512.312.000 kWh).

- BK = 387.433, broj kupaca iz kategorije domaćinstava i malih kupaca koji ne pripadaju kategoriji domaćinstava dobijen kao prosjek ostvarenja dobijenih od strane EPCG u 2019. godini (380.004) i 2020. godini (387.401), kao i broja kupaca iz ove kategorije planiranog Dugoročnim energetskim bilansom za 2022. godinu (394.894).

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

- E_{t+n}^{P} = 3.123.655.306 kWh, količina proizvedene električne energije, osim električne energije proizvedene od strane povlašćenih proizvođača, dobijena kao prosjek ostvarenja dobijenih od strane CEDIS, CGES i COTEE u 2019. godini (3.113.698.277 kWh) i 2020. godini (2.828.873.821 kWh), kao i energije planirane Dugoročnim energetskim bilansom, uzimajući u obzir planiranu proizvodnju povlašćenih proizvođača dostavljenu od strane COTEE, za 2022. godinu (3.428.393.821 kWh).
- BT = 8, broj trgovaca koji realizuju interne transakcije, računat u skladu sa podacima dostavljenim dopisom od strane COTEE, kao prosjek broja trgovaca koji su bili registrovani u 2019. godini (7) i u 2020. godini (8), kao i planiranog broja trgovaca za 2022. godinu (9).

Naknade za rad Operatora tržišta za 2020. godinu

U skladu sa članom 13 stav 1 Metodologije prihod koji se transponuje u naknade sastoji se iz tri dijela: dio prihoda koji se odnosi na aktivnosti koje se tiču balansnog obračuna, dio prihoda koji se odnosi na aktivnosti koje se tiču voznih redova i dio prihoda koji se odnosi na servisiranje električne energije od povlašćenih proizvođača.

Dio prihoda koji se odnosi na aktivnosti koje se tiču balansnog obračuna transponuje se na operatora prenosnog sistema, operatora distributivnog sistema, snabdjevače, kupce samosnabdjevače, snabdjevača posljednjeg izbora i ranjivih kupaca i proizvođače koji su balansno odgovorni, saglasno članu 13 stav 2 Metodologije.

Dio prihoda koji se odnosi na aktivnosti koje se tiču voznih redova transponuje se na operatora prenosnog sistema, operatora distributivnog sistema, snabdjevače, kupce samosnabdjevače, snabdjevača posljednjeg izbora i ranjivih kupaca, proizvođače koji su balansno odgovorni i trgovce, saglasno članu 13 stav 3 Metodologije.

Dio prihoda koji se odnosi na servisiranje električne energije od povlašćenih proizvođača transponuje se na povlašćene proizvođače, saglasno članu 13 stav 4 Metodologije.

Regulatorno dozvoljeni prihod za rad Operatora tržišta za 2022. godinu utvrđen je na sljedeći način:

1. Dio prihoda koji se odnosi na servisiranje električne energije od provlašćenih proizvođača (RDP_{t+n}^{PP}) predstavlja 35% ukupnog regulatorno dozvoljenog prihoda, odnosno 238.657,83 €.

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

2. Dio prihoda koji se odnosi na aktivnosti koje se tiču balansnog obračuna predstavlja 50% ukupnog regulatorno dozvoljenog prihoda, odnosno 340.939,75 €. Ovaj dio prihoda se transponuje na:
    1) operatora prenosnog sistema u iznosu od 40%, što predstavlja 20% ukupnog regulatorno dozvoljenog prihoda (RDP_{t+n}^{OPSBO} = 40%*50%*RDP), odnosno 136.375,90 €;
    2) operatora distributivnog sistema u iznosu od 20%, što predstavlja 10% ukupnog regulatorno dozvoljenog prihoda (RDP_{t+n}^{ODSBO} = 20%*50%*RDP), odnosno 68.187,95 €;
    3) snabdjevače, kupce samosnabdjevače, snabdjevača poslednjeg izbora i ranjivih kupaca u iznosu od 20%, što predstavlja 10% ukupnog regulatorno dozvoljenog prihoda (RDP_{t+n}^{SBO} = 20%*50%*RDP), odnosno 68.187,95 €;
    4) proizvođače koji su balansno odgovorni u iznosu od 20%, što predstavlja 10% ukupnog regulatorno dozvoljenog prihoda (RDP_{t+n}^{PBO} = 20%*50%*RDP), odnosno 68.187,95 €.
3. Dio prihoda koji se odnosi na aktivnosti koje se tiču voznih redova predstavlja 15% ukupnog regulatorno dozvoljenog prihoda, odnosno 102.281,93 €. Ovaj dio prihoda se transponuje na:
    1) operatora prenosnog sistema u iznosu od 40%, što predstavlja 6% ukupnog regulatorno dozvoljenog prihoda (RDP_{t+n}^{OPSVR} = 40%*15%*RDP), odnosno 40.912,77 €;
    2) operatora distributivnog sistema u iznosu od 20%, što predstavlja 3% ukupnog regulatorno dozvoljenog prihoda (RDP_{t+n}^{ODSVR} = 20%*15%*RDP), odnosno 20.456,39 €;
    3) snabdjevače, kupce samosnabdjevače, snabdjevača poslednjeg izbora i ranjivih kupaca u iznosu od 15%, što predstavlja 2,25% ukupnog regulatorno dozvoljenog prihoda (RDP_{t+n}^{SVR} = 15%*15%*RDP), odnosno 15.342,29 €;
    4) proizvođače koji su balansno odgovorni u iznosu od 15%, što predstavlja 2,25% ukupnog regulatorno dozvoljenog prihoda (RDP_{t+n}^{PVR} = 15%*15%*RDP), odnosno 15.342,29 €;
    5) trgovce koji realizuju interne transakcije, u iznosu od 10%, što predstavlja 1,5% ukupnog regulatorno dozvoljenog prihoda (RDP_{t+n}^{TVR} = 10%*15%*RDP), odnosno 10.228,19 €.

Naknada za rad Operatora tržišta za 2022. godinu utvrđuje se na sljedeći način:

1. Naknada za rad operatora tržišta koju plaćaju povlašćeni proizvođači, izračunava se na sljedeći način i iskazuje u c€/kWh:

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

$$N_{t+n}^{PPi} = \frac{RDP_{t+n}^{PP}}{E_{t+n}^{PP}}$$

gdje je:

- RDP_{t+n}^{PP}= 238.657,83 €;
- E_{t+n}^{PP} = 353.938.027,00 kWh.

U skladu sa navedenim, naknada za rad operatora tržišta koju plaćaju povlašćeni proizvođači, utvrđena je u iznosu $\boldsymbol{N_{t+n}^{PPi}}$ **= 0,0674 c€/kWh**.

2. Naknada za rad operatora tržišta koju plaća operator prenosnog sistema izračunava se na sljedeći način i iskazuje u €/mjesec:

$$N_{t+n}^{OPS} = \frac{RDP_{t+n}^{OPSBO} + RDP_{t+n}^{OPSVR}}{12}$$

gdje je:

- RDP_{t+n}^{OPSBO} = 136.375,90 €;
- RDP_{t+n}^{OPSVR} = 40.912,77 €.

U skladu sa navedenim, naknada za rad operatora tržišta koju plaća operator prenosnog sistema, utvrđena je u iznosu od $\boldsymbol{N_{t+n}^{OPS}}$ **= 14.774,06 €/mjesec**.

3. Naknada za rad operatora tržišta koju plaća operator distributivnog sistema izračunava se na sljedeći način i iskazuje u €/mjesec:

$$N_{t+n}^{ODS} = \frac{RDP_{t+n}^{ODSBO} + RDP_{t+n}^{ODSVR}}{12}$$

gdje je:

- RDP_{t+n}^{ODSBO} = 68.187,95 €;
- RDP_{t+n}^{ODSVR} = 20.456,39 €.

U skladu sa navedenim, naknada za rad operatora tržišta koju plaća operator distributivnog sistema, utvrđena je u iznosu od $\boldsymbol{N_{t+n}^{ODS}}$ **= 7.387,03 €/mjesec**.

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

4. Naknada za rad operatora tržišta koju plaćaju snabdjevači, kupci samosnabdjevači, snabdjevači poslednjeg izbora i ranjivih kupaca izračunava se na sljedeći način i iskazuje u c€/kWh:

$$N_{t+n}^{Si} = \frac{RDP_{t+n}^{SBO} + RDP_{t+n}^{SVR}}{E_{t+n}^{S}}$$

gdje je:

- $\mathrm{RDP}_{\mathrm{t+n}}^{\mathrm{SBO}}$ = 68.187,95 €;
- $\mathrm{RDP}_{\mathrm{t+n}}^{\mathrm{SVR}}$ = 15.342,29 €;
- $\mathrm{E}_{\mathrm{t+n}}^{\mathrm{S}}$ = 2.986.910.000,00 kWh.

U skladu sa navedenim, naknada za rad operatora tržišta koju plaćaju snabdjevači, kupci samosnabdjevači, snabdjevači poslednjeg izbora i ranjivih kupaca, utvrđena je u iznosu od N_{t+n}^{Si} = **0,0028 c€/kWh.**

Naknada za rad operatora tržišta koju snabdjevač, koji je imao status javnog snabdjevača, naplaćuje od krajnjih kupaca, dok se primjenjuju Zakonom propisana ograničenja formiranja cijena, izračunava se na sljedeći način i iskazuje u €/kupcu/mjesec:

$$N_{t+n}^{JS} = \frac{N_{t+n}^{Si} + E_{t+n}^{JS}}{BK * 12}$$

gdje je:

- N_{t+n}^{Si} = 0,0028 c€/kWh;
- E_{t+n}^{JS} = 1.411.698.248,00 kWh;
- BK = 387.433.

U skladu sa navedenim, naknada za rad operatora tržišta koju snabdjevač koji je imao status javnog snabdjevača naplaćuje od krajnjih kupaca, utvrđena je u iznosu od N_{t+n}^{JS} = **0,0085 €/kupcu/mjesecu**.

5. Naknada za rad operatora tržišta koju plaćaju proizvođači koji su balansno odgovorni izračunava se na sljedeći način i iskazuje u c€/kWh:

$$N_{t+n}^{Pi} = \frac{RDP_{t+n}^{PBO} + RDP_{t+n}^{PVR}}{E_{t+n}^{P}}$$

gdje je:

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

- RDP_{t+n}^{PBO} = 68.187,95 €;
- RDP_{t+n}^{PVR} = 15.342,29 €;
- E_{t+n}^{P} = 3.123.655.306,33 kWh.

U skladu sa navedenim, naknada za rad operatora tržišta koju plaćaju proizvođači koji su balansno odgovorni, utvrđena je u iznosu od N_{t+n}^{Pi} = **0,0027 c€/kWh.**

6. Naknada za rad operatora tržišta koju plaćaju trgovci izračunava se na sljedeći način i iskazuje u €/mjesec/trgovac:

$$N_{t+n}^{T} = \frac{RDP_{t+n}^{TVR}}{BT * 12}$$

gdje je:

- RDP_{t+n}^{TVR} = 10.228,19 €;
- BT = 8.

U skladu sa navedenim, naknada za rad operatora tržišta koju plaćaju trgovci, utvrđena je u iznosu od N_{t+n}^{T} = **106,54 € / mjesec.**

Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81ooo Podgorica, **Crna Gora**
T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me **www.regagen.co.me**
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80